Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut d'Avaluació i Qualitat
del Sistema Educatiu

Abril-Maig 2026

Avaluació diagnòstica curs 2025-2026
2n d'educació secundària obligatòria

Competència en comunicació lingüística en llengua catalana

MODEL 5

Nom i llinatges: _____

Centre: _____ **Grup:** _____

Instruccions

- Per fer la prova utilitza un bolígraf **blau** o **negre** no esborrable.
- No facis servir cap corrector (líquid, cinta...).
- Has de contestar **totes** les preguntes seguint l'ordre en què apareixen a la prova. Si no saps respondre alguna pregunta, pots passar a la següent.
- En aquest model hauràs de **respondre** de la manera següent:

A. marcant ☒ **l'opció** de resposta correcta/
marcant ☒ l'**opció** de resposta correcta a cada apartat.

☒ A. ☐ B. ☐ C. ☐ D.

B. marcant ⊗ **les opcions** de resposta correcta.

⊗ A. ◯ B. ⊗ C. ◯ D. ◯ E. ◯ F.

* Si t'equivoques, omple tot el quadrat ■ o tot el cercle ● i marca de nou la resposta correcta amb una **X**.
* Si vols marcar de nou una opció ja descartada, encercla-la ◻ .

C. escrivint la resposta correcta dins del requadre:

✍ Aquest text...

D. marcant si les afirmacions són vertaderes (**V**) o falses (**F**) amb una **X**. També pots haver de triar entre altres opcions com sí (**Sí**) o no (**No**); o altres opcions.

	V	F
	X	
		X
	X	
		X

E. escrivint ✍ als espais buits.

Completa ✍ la frase següent.

_____ _____

F. marcant ☒ **l'opció** de resposta correcta i justificant la vostra resposta.

☐ A. Sí

☒ B. No

Per què?

Perquè... _____

G. completant les taules en què l'enunciat demana que relacionis columnes:

Pregunta	**A**	**B**	**C**	**D**
Opció	**1**	**2**	**3**	**4**

La **PART 2** és per escriure la redacció final. Si necessites fer una planificació o esquema del text que has d'escriure, pots utilitzar l'espai indicat al quadern amb el nom ***planificació***.

* Recorda que només pots escriure la teva resposta dins l'espai que marca el requadre de color.



Comprensió oral

Àudio: Catalunya Ràdio. *Es perd diversitat lingüística a marxes forçades*. Mapamundi. 3cat. 26/04/2023

1. Quin **percentatge** de la població mundial parla el **4 %** de les **llengües**?

Marca ☒ **l'opció** correcta.

- ☐ A. 95 %
- ☐ B. 96 %
- ☐ C. 46 %
- ☐ D. 94 %

2. Per què **Àfrica** i **Oceania** són ***santuaris lingüístics***?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

Perquè…

- ☐ A. ...hi ha llengües en perill.
- ☐ B. ...s'hi parlen moltes llengües.
- ☐ C. ...s'hi protegeixen les llengües.
- ☐ D. ...són espais de resistència lingüística.

3. **Per què** l'àudio diu ***paradís lingüístic*** **en lloc** de ***refugi o espai lingüístic***?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

Perquè vol…

☐ A. ...que els oients s'interessin per l'existència de les llengües diferents.

☐ B. ...cridar l'atenció dels oients sobre l'existència de les llengües diferents.

☐ C. ...reflectir la importància positiva de lloc ideal per a l'existència de les llengües diferents.

☐ D. ...que els oients entenguin en què consisteixen les diferències de les llengües que s'hi parlen.

4. Digues ☒ si les **afirmacions** següents són **vertaderes** (**V**) o **falses** (**F**).

	V	**F**
La gran majoria de la població mundial comparteix un nombre molt reduït de llengües.		
La persona entrevistada és lingüista expert en les llengües d'Oceania.		
A Oceania hi ha més nombre de llengües que a Àfrica.		
Nova Zelanda és l'illa d'Oceania on hi ha més llengües.		

0-1-2

5. Quines són les **fonts** més **adequades** per resoldre cada **tasca**? I per què?

Relaciona les dues columnes.

Tasca	**Fonts**
A. Saber si una llengua està en perill d'extinció.	1. Mitjans fiables + web oficial d'institucions lingüístiques perquè permeten contrastar informació amb fonts reconegudes.
B. Verificar si una notícia sobre una llengua és certa.	2. Constitucions, lleis, webs de governs o institucions oficials perquè són fonts legals i fiables.
C. Saber quins drets lingüístics té una llengua.	3. UNESCO, Ethnologue, SIL International perquè són fonts especialitzades en vitalitat lingüística.
D. Conèixer quines llengües es parlen en una comunitat local.	4. Estadístiques oficials (ex: cens), estudis sociolingüístics perquè donen dades reals i contextualitzades.

Tasca	**A**	**B**	**C**	**D**	0-1-2
Fonts					

6. **De què** parla l'entrevistat quan diu «**se n'han mort moltes**»?



0-1

7. **Què** expressa l'entrevistat quan **diu** «**el panorama no pinta bé**»?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

- ☐ A. Tristor
- ☐ B. Negació
- ☐ C. Seguretat
- ☐ D. Preocupació

8. **Per què** aquests mapes **no** representen la **mateixa realitat lingüística**?



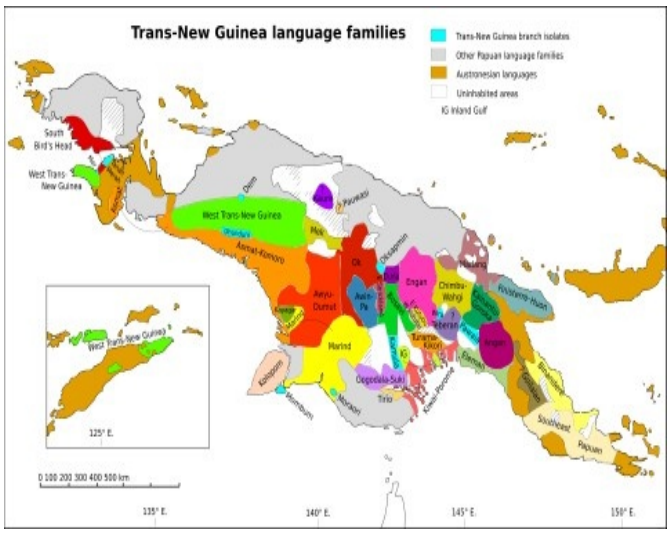

0-1

9. Marca ⊗ les **opcions** correctes.

(**3** opcions correctes)

Podem considerar fiable el que diu l'entrevistat perquè…

◯ A. ...dona dades, exemples i experiències reals.

◯ B. ...el programa on parla fa servir una sintonia atractiva.

◯ C. ...el mitjà per on parla és conegut per ser seriós i fiable.

◯ D. ...evita exageracions, insults o emocions descontrolades.

◯ E. ...fa servir un to de veu elevat i desacredita les informacions contràries.

◯ F. ...el programa on parla té molts oients i és molt popular a les xarxes socials.

0-1-2

10. Digues ☒ si les **afirmacions** següents són **vertaderes** (**V**) o **falses** (**F**) i explica **per què**.

A. «La diversitat lingüística és un obstacle per al progrés.»

☐ **V**
☐ **F** **Perquè** _____
_____

B. «La diversitat de llengües és patrimoni de la humanitat.»

☐ **V**
☐ **F** **Perquè** _____
_____

C. «Si una llengua desapareix, és perquè els seus parlants no la volen.»

☐ **V**
☐ **F** **Perquè** _____
_____

D. «Amb la globalització, només sobreviuran les llengües útils.»

☐ **V**
☐ **F** **Perquè** _____
_____

0-1-2
☐



Lectura 1

A les pel·lis de zombis, generalment, la gent fuig de casa cridant com bojos, morts de pànic, i s'entaforen a dins dels cotxes que tenen aparcats a la porta de la seva casa unifamiliar, cotxes que sempre estan oberts i amb les claus posades. Perden uns segons vitals, ja que els rellisquen els dits per la suor i pels nervis, o potser és per la sang que els regalima, però si són els protagonistes aconsegueixen arrencar el vehicle just en l'últim moment, quan el zombi colpeja la finestra i està a punt de cruspir-se'l.

En canvi, molt em temo que quan l'atac és a Barcelona, la cosa canvia. I molt, ja que, generalment, aquí vivim en pisos i hi ha intèrfons i portes tancades, porteres, porters, conserges, no ho sé, la tira d'obstacles fins a arribar al teu cotxe. Això si tens la potra de tenir-ne, és clar. I els cotxes, els tenim tancats amb clau o sota terra, als pàrquings soterranis, i, és clar, la sortida motoritzada se'ns complica bastant. A més, aquí no et deixen conduir abans dels divuit, a diferència dels EUA, que ho fas als setze (us imagineu qualsevol amic meu conduint? Si fins i tot jo penso que seria un error, un greu error!). Suposo que en el cas d'un atac zombi les autoritats serien més aviat laxes amb aquestes eventualitats. Vull dir que no crec que em posessin una multa per això, en el cas remot que pogués arribar a un cotxe i conduir-lo. En fi. Podria agafar una moto, vehicle que sé portar perfectament, tot i que els meus pares no ho saben ja que ho tinc terminantment PRO-HI-BIT, però soc una adolescent, què volen, no tinc llibertat per a res. Tot i que són vehicles poc fiables davant d'un atac zombi: no corren gaire, passes fred, i d'una puntada de peu et fan caure a terra.

Lectura 1

D'una puntada de peu d'un zombi o de qualsevol. De qualsevol. De persones horribles que no tenen moral i que tirarien una noieta per robar-li la moto i fugir i salvar-se. Res de motos. Completament descartades.

L'altra cosa que passa sovint a les pel·lis de zombis és que la gent té armes a casa; les pel·lis passen als EUA, és clar, on moltes famílies tenen pistola i armes variades desades a l'armari de la cuina o sobre la nevera. Aquí, a casa nostra, excepte algú que sigui caçador o delinqüent, la gent no sol tenir armes de foc a casa. (...) Francament, els delinqüents del meu barri són més aviat de navalles, crec. Lladregots que ni tan sols saben fer un atracament com Déu mana. Res, tema armes descartat per complicat. Molt complicat. Quan van començar les notícies sobre la infecció jo era a casa amb l'Atontolinat. L'Atontolinat és el meu germà petit i el seu nom és un gran resum per demostrar el que és: un atontolinat, ni més ni menys. Té vuit anys. És un mocós i el que em feia la ràbia més gran del món era haver de cuidar-lo mentre la meva mare treballava o "es prenia un petit descans al qual tenia tot el dret del món". I això passava cada dimecres a la tarda. Per això, us puc dir perfectament quan va començar tot. Just el dia que jo feia de cangur de l'Atontolinat.

Els dimecres, la meva mare i el meu pare pleguen de treballar una mica més tard i tornen plegats a casa, després de prendre's una cervesa i una tapa. (...) En fi, que estàvem mirant la tele, dibuixos animats, és clar, desobeint les instruccions de la mare de fer primer els deures, ni parlar-ne, que vingui ella i l'hi obligui; doncs això, estàvem tots dos mirant la tele i van interrompre l'emissió.



Lectura 1

L'Atontolinat vinga queixar-se, es pensava que era jo qui tallava el programa, no entenia res, ni jo tampoc; què estaven dient? "Vols callar!", vaig cridar. A la tele repetien un missatge de veu i amb subtítols en què ens deien que ens quedéssim a casa. Molt bé, no pensava sortir, però volia saber on era la meva mare. I el meu pare. (...)

Martín, Patrícia, *Una de zombis*, Estrella polar, 2014

11. Quins són els **elements constitutius** d'aquest text?

Marca ☒ l'**opció** correcta a cada part.

A. **Narrador en...**

- ☐ 1. primera persona testimoni.
- ☐ 2. tercera persona omniscient.
- ☐ 3. tercera persona observadora.
- ☐ 4. primera persona protagonista.

B. **Espai:**

- ☐ 1. Barcelona.
- ☐ 2. bloc de pisos.
- ☐ 3. casa unifamiliar.
- ☐ 4. els Estats Units d'Amèrica.

C. **Personatges humans i...**

- ☐ 1. ...animals.
- ☐ 2. ...històrics.
- ☐ 3. ...sobrenaturals.
- ☐ 4. ...extraterrestres.

0-1-2

12. **Qui** ha **escrit** aquest **text**?



0-1

13. Quines pel·lícules tracten el **mateix tema** que aquest **text**?

Marca ⊗ les **opcions** correctes.

(**2** opcions correctes)

◯ A.



◯ B.



◯ C.

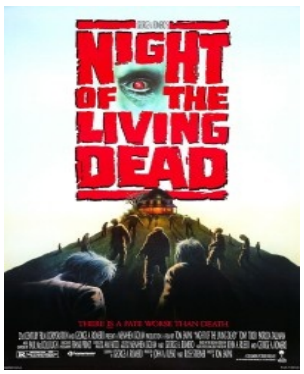

◯ D.



◯ E.



◯ F.

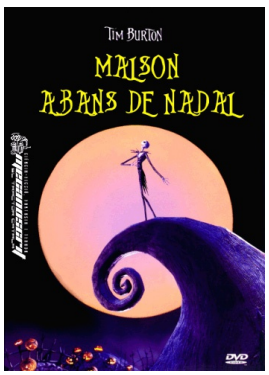

0-1-2

14. Podem dir que aquest fragment pertany a una novel·la que és una **paròdia** (imitació burlesca d'una obra) del **gènere literari** de **terror**? **Per què**?

0-1

15. Al **segon paràgraf** hi ha un exemple del recurs expressiu de la **ironia** (dir una cosa, però voler-ne expressar una altra) amb la intenció de crear complicitat amb el lector a través de l'humor.

Escriu-la a continuació.

0-1

16. **Per què** hi ha un personatge a qui anomenen ***Atontolinat***?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

Perquè…

☐ A. ...la seva germana gran troba que és poc espavilat.

☐ B. ...no deixa que la seva mare es prengui un descans.

☐ C. ...molesta la seva germana quan ha de fer els deures.

☐ D. ...la seva mare necessita algú que el vigili quan té feina.

Lectura 2

Disney continua qüestionant (una mica) els seus contes de fades, amb 'Wish: el poder dels desitjos'

L'heroïna d'aquesta superproducció animada és una noia enfrontada a un rei mag que representa un autoritarisme suposadament benèvol

Ignasi Franch

22/11/2023

La nova proposta animada de Disney encaixa amb una certa dinàmica de qüestionament dels vells contes de fades. Tracta d'una noia que vol ser l'aprenent del rei mag que governa una (idíl·lica?) illa. Com a *Frozen 2*, el bon rei no ho és tant i les aparents meravelles del seu regne amaguen reversos tenebrosos. Un cop descoberts aquests secrets, el gruix de la narració tracta del xoc entre l'heroïna desobedient i el monarca amb aspecte de cantant melòdic que s'enfonsa en el desig de control (i que trenca l'habitual identificació entre bellesa física i bondat). Els responsables de la pel·lícula no aconsegueixen perfilar el seu vessant metafòric, que tracta de desitjos, o de propòsits existencials, o ves a saber què, i que té una lògica interna molt qüestionable (i un missatge extraordinàriament confús).

Amb un fantasmagòric *remake* de Pinotxo encara en el record (traumàtic), Disney insisteix en la retromania. Els personatges de *Wish: el poder dels desitjos* remeten a l'animació digital contemporània, però transiten sovint per escenaris que evoquen el dibuix pintat a mà. Aquests dos plans no sempre s'integren harmònicament, però l'intent és apreciable. I aquesta és la línia general de la producció: que sembla imperfecta. I no ho sembla de la manera viva en què pot ser imperfecta una creació artística remotament espontània: el film sona a producte corporatiu que ha estat treballat i retreballat perquè *funcioni*. Potser ho acaba fent, però només a mitges.

Ignasi Franch. (2023, 22 de novembre) Disney continua qüestionant una mica els contes de fades amb 'Wish, el poder dels desitjos'. Ara. cat

17. Al text apareix la paraula ***retromania*** per referir-se a l'obsessió per recuperar elements del passat.

Com s'ha format aquesta paraula?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

S'ha format a partir…

☐ A. …de la composició, perquè s'ajunten dos o més lexemes.

☐ B. …d'un préstec lingüístic, perquè és un mot provinent d'una altra llengua.

☐ C. …d'una abreviació, perquè s'ha format a partir de l'escurçament d'un mot.

☐ D. …de la derivació, perquè està formada a partir d'una arrel a la qual s'afegeixen sufixos.

18. Quina **funció** té el **parèntesi** en el títol *Disney continua qüestionant (una mica) els seus contes de fades*, amb *Wish: el poder dels desitjos*?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

☐ A. Ampliar el significat del títol amb una informació objectiva.

☐ B. Introduir una explicació gramatical sobre el verb *qüestionar*.

☐ C. Substituir una coma per separar dues idees diferents dins del títol.

☐ D. Indicar una opinió subjectiva o irònica respecte al que s'afirma.

19. Al **fragment** «[…] tracta del xoc entre l'heroïna desobedient i el monarca amb aspecte de cantant melòdic», quin **estereotip es vol trencar**?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

Es vol trencar amb…

☐ A. ...l'associació entre bellesa i valors positius com la bondat o la intel·ligència.

☐ B. ...la idea que les dones han de ser obedients, passives i complaents.

☐ C. ...la idealització de cossos prims i esvelts com a model de bellesa femenina.

☐ D ...l'associació de força i alçada amb la masculinitat i la capacitat de lideratge.

Lectura 3

5 Oci i internet

Digitalització: El jovent dedica gran part del temps lliure a internet, amb ús intensiu de xarxes socials i videojocs.



El 34,9 % dels joves disposa de més de 4 hores lliures diàries entre setmana, i el 71,4 % el cap de setmana.

Participació en activitats de lleure educatiu

El 38 % del joves han participat en campaments, colònies o camps de voluntariat.

La participació disminueix amb l'edat, sent més alta entre els 15-19 anys.

Les dones participen més que els homes (40 % vs 35,7 %).

Ús d'Internet i xarxes socials

El 97,6 % dels joves de 16 a 24 anys i el 100 % de 25 a 34 anys utilitzen Internet diàriament.

El 50,1 % passa entre 1 i 3 hores diàries a Internet per oci entre setmana, i el 21,1 % entre 3 i 6 hores.

Participació en activitats de casals de joves

Només el 3,8 % ha participat en activitats organitzades per casals de joves o serveis de dinamització juvenil en els últims 12 mesos.

La participació és més alta a Formentera i a la part forana de Mallorca.

Primera Enquesta a la Joventut de les Illes Balears

20. Digues ☒ si les **afirmacions** següents són **vertaderes** (**V**) o **falses** (**F**).

	V	**F**
Els joves tenen més hores lliures entre setmana.		
Més de la meitat dels joves enquestats ha participat en campaments, colònies o camps de voluntariat.		
Tots els joves de 25 a 34 anys utilitzen internet diàriament.		
La participació en activitats de casals de joves és baixa.		

0-1-2

21. Quina és la **informació principal** d'aquesta infografia?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

☐ A. La majoria de joves passa moltes hores a internet i participa menys en altres tipus d'activitats.

☐ B. Més del 90 % dels joves entre 16 i 24 anys utilitzen diàriament internet i les dones participen més que els homes en activitats de lleure educatiu.

☐ C. Només el 3,8 % dels joves ha participat en activitats organitzades per casals de joves o serveis de dinamització juvenil en els últims 12 mesos.

☐ D. Les dones participen més que els homes en activitats de lleure educatiu i a Formentera i la part forana de Mallorca és on es participa més en activitats de casals de joves.

22. Digues ☒ si les **afirmacions** següents són **vertaderes** (**V**) o **falses** (**F**).

Aquesta infografia pertany a un text expositiu perquè…

	V	F
...conté dades concretes.		
…presenta informació subjectiva.		
...el llenguatge és precís i entenedor.		
...pretén influir en el pensament del lector.		

0-1-2 ☐

23. Quin creus que és el **tema** d'aquesta infografia?

Marca ☒ l'**opció** correcta.

☐ A. L'evolució històrica de l'oci juvenil de les Illes Balears.

☐ B. Ús d'internet i activitats d'oci del jovent de les Illes Balears.

☐ C. La influència d'internet en la vida dels joves de les Illes Balears.

☐ D. Els efectes negatius de les pantalles en la salut dels joves de les Illes Balears.



Expressió escrita

29. A continuació, has de fer una redacció d'unes **120 paraules** com a mínim (**15 línies** d'unes 8 paraules cada una aproximadament).

Si n'escrius menys, no es corregirà la teva redacció.

Has de **planificar** el text a l'espai ombrejat que hi ha indicat a la pàgina següent amb el nom ***planificació***.

Després, escriu la redacció dins l'espai que marca el requadre de color.

El teu institut vol millorar els espais comuns (biblioteca, pati, aula d'informàtica).

El director/a demana suggeriments als alumnes.

Escriu una **carta formal** al/a la director/a proposant una millora concreta.

Explica per què és necessària i com beneficiaria l'alumnat.

La prova continua a la pàgina següent 



Expressió escrita

Planificació

0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2
29a	29b	29c	29d	29e	29f	29g

0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2
29h	29i	29j	29k	29l	29m	29n

Si has repassat bé tota la prova...

Enhorabona: has acabat!

Moltes gràcies per la teva col·laboració!

Conselleria d'Educació i Universitats
Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu

Les imatges tractades en aquest document no vulneren els drets de propietat intel·lectual.